

تأملی و تفکری بر

رشد

شماره ۱، مارس ۲۰۰۴

رشد فشرده در مجموعه‌های پیشرفته

در چند سال گذشته در تعدادی از کشورها، به توسعه در مجموعه‌های پیشرفته توجه بیشتری مبذول شده است. سیستماتیک‌ترین اقدام تا امروز در آسیا به ظهور می‌رسد، که مشاورین تصمیم گرفتند در مشاورات و برنامه‌ریزی‌های خود با محافل روحانی ملی و شوراهاى ناحیه‌ای بهائی بر توسعه در مقیاس وسیع تأکید نمایند. در شش ماهه اول سال، در اثر تمرکز بر طرح‌های تبلیغی در مجموعه‌های قوی، تقریباً ۱۶۰۰۰ نفر از احبای جدید در ظل امر مبارک وارد شدند.

هم‌اکنون مجهوداتی مبذول می‌گردد تا نحوه ایجاد تعادل بین توسعه و تحکیم و بالتبع پایدار نگاه داشتن رشد، فرا گرفته شود. یاران در بعضی از مجموعه‌ها به نحوی موفقیت‌آمیز برنامه آموزش خود و هرم منابع انسانی را برقرار کرده و به تعداد زیادی از احبای کمک کرده‌اند که مراحل متوالی دوره‌ها را بگذرانند، و به این وسیله پویایی جدیدی در فعالیت‌ها در مجموعه پدید آورده‌اند. قوای این احبائی که تازه تحت تعلیم قرار گرفته‌اند نیز برای تکثیر اقدامات اساسی، و برای شرکت تعداد فزاینده‌ای از غیربهائیان در الگوی حیات جامعه بهائی به کار گرفته شده است. بالاخره، احبای در این مجموعه‌ها توانسته‌اند در شروع فعالیت‌های منظم تبلیغی قدم دیگری بردارند. بسیاری در این کوشش جدید موفقیت داشته و بیش از صد نفر از مؤمنین جدید را در مجموعه خود در ظل امر مبارک وارد ساخته‌اند و در عین حال درصدی از آنها را وارد دوره‌های آموزشی کرده‌اند. آنها، در انجام دادن این کار، اولین "دور" فعالیت‌های رشد پایدار را به پایان برده‌اند، و چون دور آموزش، ازدیاد اقدامات، و تبلیغ فشرده، خود را تکرار می‌کنند، صحنه را برای وارد کردن اولین گروه‌های آینده آماده ساخته‌اند. در کشورهایی که به لحاظ سنتی وصول به مرحله تسجیل تعداد معتنابهی از نفوس آسان بوده، مؤسسه می‌تواند از لحاظ اندازه رشد نماید تا به ورود ماهانه تعداد صد نفر از مؤمنین جدید مساعدت نماید - بیش از هزار نفر بهائی جدید در یک سال فقط در یک مجموعه.

البته، پیشرفت در تأسیس دور فعالیت‌ها برای توسعه و تحکیم پایدار مستلزم آن است که توجه خاص به تبلیغ فشرده مبذول گردد. از گزارش‌های واصله تا کنون، به نظر می‌رسد که حداقل چهار رویکرد مختلف وجود دارد که در محیط‌های متفاوت برای توسعه سرعت گرفته در مجموعه‌های قوی به ظهور و بروز می‌رسد.

جمعیت‌های مستعد در اقدامات اساسی: مجموعه آدامی تولو در اتیوپی

سه اقدام اساسی کلیدی، در یک الگوی در حال ظهور برای رشد فشرده، به عنوان ابواب دخول افواج مقبلین در میان جمعیت مستعد عمل می‌کند. در پیشرفت‌های اخیر در اتیوپی این امر مشهود بود. احبای مجموعه آدامی تولو در تفکر در این خصوص که چه کسی را می‌توان برای حضور در حلقه‌های مطالعه دعوت کرد، از فرصت‌های موجود برای بعضی از معلمین بهائی مدارس استفاده کردند و تصمیم گرفتند که محصلین دبیرستانی را دعوت کنند. بعد از رضوان ۲۰۰۳، طولی نکشید که به یکی از جوانان مراجعه و تشویق شد که بعضی از دوستانش را به حلقه مطالعه دعوت کند. محصلین بلافاصله به کتاب اول مؤسسه روحی جذب شدند. طولی نکشید که ۲۰، ۴۰ و بعد تقریباً ۲۰۰ نفر از جوانان منتظر فرصتی بودند که به مطالعه رشته کتابهای مؤسسه روحی پردازند که تماماً در نتیجه دعوتی بود که احبای از دوستانشان به عمل آوردند. بهائیان در سراسر کشور قوای خود را سازماندهی کردند تا از این افزایش ناگهانی علاقه و توجه حمایت نمایند. یک گروه از باکفایت‌ترین محصلین در تعطیلات تابستانی برای برنامه فشرده تقریباً دو ماهه به محل مؤسسه ملی در دبرا زایت Debra Zeit برده شدند تا مراحل متوالی دوره‌ها را طی کنند. سایر دوره‌های فشرده در مجموعه به هر گروه از محصلین عرضه شد. در ابتدا تقریباً کلیه شرکت کنندگان غیربهائی بودند، اما طولی کشید که در اثر نفوذ کلام الهی که در اثر مطالعه کتاب اول حاصل گردید به امر مبارک اقبال کردند. جوانان در محبتی جدیدی که به حضرت بهاءالله یافته بودند سراسر شور و شوق بودند؛ بسیاری از آنها در طول برنامه دروس اظهار تمایل کردند که امر مبارک را به دوستان و خانواده خود ابلاغ نمایند.

تا انتهای دوره تابستان، ۳۹۲ نفر تصدیق کرده بودند. از این تعداد، ۳۸۶ نفر کتاب اول، ۲۸۲ نفر کتاب دوم، ۷۶ نفر کتاب سوم (به علت تعداد محدود کتاب)، ۱۶۱ نفر کتاب چهارم، ۱۱۱ نفر کتاب ششم، و ۶۲ نفر کتاب هفتم را به پایان رساندند. بیش از ۶۰۰ نفر از بهائیان، دوستان و خانواده در مراسم گرامی‌داشت محصلینی که کل دروس را گذرانده بودند، شرکت کردند. طبق گزارشی که در مرکز جهانی واصل شد

با مراسم فارغ‌التحصیلی آنها توانستند با اشعاری که با معانی عمیق و بینش ژرف سروده شده بود، نمایشهای حیرت‌آور و سرودهای شورانگیز، ما را مجذوب و مبهور سازند. مسرتی که آفریدند چنان بود که احتمالاً نخواهیم توانست در قالب کلمات بیان کنیم. جمیع آنچه را که کسی می‌تواند آرزو داشته باشد این است که اگر میسر می‌بود، جمیع نفوس خوش‌نیت و گروه‌های علاقمند با هیکل عنصری حضور می‌داشتند تا شاهد اوج مسرت روحانی و وجد و شعف معنوی باشند که آنها توانستند ایجاد کنند.

در مقطعی بعدی، جلسه بررسی و تأمل، عمده‌متشکل از مؤمنین جدید تشکیل شد. آنها با اشتیاق تمام متعهد شدند که در طی سه ماه ۱۰۶۷ غیر بهائی را برای شرکت در اقدامات اساسی دعوت کنند، و در عین حال ۷۹ حلقه مطالعه، ۴۴ کلاس اطفال، و ۵۷ جلسه دعا و مناجات تشکیل دهند. تعداد نقاطی که در مجموعه به روی امر مفتوح گردید از ۷ به هجده رسید و کلاس‌هایی برای کتابهای اول و دوم توسط راهنماها در روستاهای متعدد تشکیل شد. اما در دومین جلسه بررسی و تأمل، مشاهده شد که، به علت واقعیات زندگی - بخصوص نیاز به کمک در مزارع خانوادگی در دوران برداشت محصول و مراجعت به مدرسه - فقط بخشی از اهداف مورد نظر حاصل شده است. معهدا، تعهد کاهش نیافته چه که مجموعه اینک کار یادگیری را شروع کرده که چگونه می‌توان جوانان را، با توجه به فرصت‌ها و محدودیت‌های آنها در سال تحصیلی، در الگوهای مؤثر توسعه و تحکیم وارد ساخت. در ماه دسامبر ۲۰۰۳، تعداد ۵۶۶ نفر کتاب اول، ۲۹۷ نفر کتاب دوم، ۸۳ نفر کتاب سوم، ۱۶۸ نفر کتاب چهارم، ۱۱۸ نفر کتاب ششم، و ۹۶ نفر کتاب هفتم را به پایان رساندند. احبای منطقه، همچنین در نظر دارند، وقتی که سال تحصیلی به انتهی رسید، با مساعدت تشکیلات امریه، از جمله مؤسسه آموزشی، الگوی تبلیغ و تعلیم فشرده را تکرار کنند.

طرح‌هایی برای توسعه در مقیاس وسیع: مجموعه تیرووانامالایی (تی وی مالایی) در هندوستان

رویکرد ثانی به رشد فشرده در کشورهایمانند هندوستان، که در گذشته تبلیغ دسته جمعی را تجربه کرده‌اند، به ظهور رسیده است. طرح‌هایی برای رشد در مقیاس وسیع برای ابلاغ امر مبارک به گروه‌های عظیم در محیط‌های روستایی در مجموعه‌های قوی، تسجیل آنها، و بلافاصله وارد کردن تعداد معتناهی از مؤمنین جدید به دوره‌های مؤسسه آموزشی، سازماندهی می‌شود. اقدامات اساسی بیش از پیش تزیاید می‌یابد تا مائده روحانی را برای این احبای و خانواده‌های آنها از جمله فرزندانشان فراهم آورد. معضلی که در چنین مجموعه‌هایی وجود دارد عبارت از تأمین فرصت برای نفوسی است که قلبشان

مجدوب شده تا در اثر فعالیت‌های مربوط به تحکیم ایمانی که تازه یافته‌اند تقویت گردد. معضل دیگر این است که تضمین شود تعداد زیادی از این احبای جدید تمامی مراحل دوره‌های آموزشی را بگذرانند و اقدامات خود را در خدمت به امر مبارک شروع نمایند و مسلم سازند که جریان مزبور پایدار و مداوم خواهد ماند.

گزارشی از جلسه بررسی و تأمل مجموعه تی وی مالایی در ژوئن ۲۰۰۳ واصل شد که نشان می‌دهد که طرحی تبلیغی بین فوریه و مه ۲۰۰۳ به مرحله اجرا در آمد که به اقبال ۱۷۰۰ نفر مصدقین جدید منجر گردید. در طی این مدت، ۵۳۷ نفر از مؤمنین جدید کتاب اول را به آخر رساندند، و ۱۳۱ نفر دیگر در این فرایند قرار گرفتند. اقدامات اساسی شامل ۱۵۱ جلسه دعا، ۶۷ کلاس اطفال و ۱۸ حلقه مطالعه بود. هرم منابع انسانی برای مجموعه جمعاً ۱۹۸۳ نفر را برای کتاب اول، ۳۸۰ نفر کتاب دوم، ۱۵۶ نفر برای کتاب سوم، ۸۴ نفر برای کتاب چهارم، ۴۹ نفر برای کتاب ششم و ۲۶ نفر برای کتاب هفتم را نشان می‌داد. در جلسه بررسی و تأمل، یاران از ۱۵ جامعه در مجموعه متعهد شدند ۴۱۷ جلسه دعا و مناجات، ۱۰۴ کلاس اطفال، و ۸۹ حلقه مطالعه را تشکیل دهند. پیش‌بینی شد ۱۴۱۵ نفر دیگر از مصدقین جدید در سه ماهه بعد در ظل امر مبارک وارد شوند. تا اکتبر ۲۰۰۳ تعداد کسانی که مراحل متوالی دوره‌های آموزشی را طی کردند به این شرح است: ۲۴۶۴ نفر کتاب اول، ۵۱۲ نفر کتاب دوم، ۱۶۹ نفر کتاب سوم، ۱۰۰ نفر کتاب چهارم، ۵۵ نفر کتاب ششم و ۳۴ نفر کتاب هفتم. در سال گذشته تعداد مسجلین تا ماه نوامبر به ۲۰۶۴ نفر رسید.

توسعه و رشد در مجموعه‌ها تحت تأثیر فقدان جدی زیربنای اقتصادی: مجموعه باتامبانگ در کامبوج
سومین رویکرد به رشد فشرده، شامل فعالیت‌ها برای توسعه اجتماعی و اقتصادی بود که ارتباط نزدیکی با امر تبلیغ داشت، در کشورهایی که رخ داده است که دوره‌های طولانی جنگ ویرانگر یا مصائب طبیعی را تجربه کرده‌اند یا از زیربنای اقتصادی بسیار ضعیفی برخوردارند. اگرچه استعداد پذیرش بسیار بالایی در میان توده‌های مردم وجود دارد، اما اختلال و آشفتگی کلی نیز در دستگاه دولت به چشم می‌خورد، که باید از آموزش، بهداشت و سایر وسایل آسایش و رفاه اجتماعی حمایت کند. در چنین اوضاعی، مؤسسه آموزشی فرصت دارد که سایر برنامه‌های آموزشی را در کنار سلسله دروس اصلی عرضه نماید. در این مناطق معضل عبارت از حصول تعادل صحیح در اداره حلقه‌های مطالعه و سایر طرح‌های آموزشی است تا گذراندن سلسله دروس توسط تعداد زیادی از افراد، به حاشیه رانده نشود. یک نمونه از این رویکرد عبارت از فعالیت‌های انجام شده در باتامبانگ کامبوج است.

در سال ۱۹۹۴، نهادی ملهم از تعالیم بهائی موسوم به سازمان تحقیق، توسعه و آموزش کامبوج (کورد)^۱ برای استفاده از تعالیم بهائی برای تعالی بخشیدن به مردم ناحیه اطراف باتامبانگ تأسیس شد. اقدامات اولیه که بر بهداشت متمرکز بود نهایتاً به کلاس‌های خصوصی غیر رسمی بعد از مدرسه برای اطفال منجر گردید. تا سال ۱۹۹۷، حدود ۲۰ کلاس با ۵۰۰ کودک تشکیل گردید. کورد، غیر از مشارکت در توسعه اجتماعی و اقتصادی، هم‌اکنون با تأمین وسایل استخدامی برای احبای باکفایت بدون آن که لزومی داشته باشد به منطقه شهری بروند، و به این ترتیب قادر ساختن آنها به تداوم مشارکت در امور امریه، نقشی حیاتی در پیشرفت این مجموعه روستایی ایفا می‌کند.

با حمایت فرایند بسیار قوی مؤسسه، تعداد بهائیان در مجموعه باتامبانگ به طور مداوم افزایش یافته و به بیش از سه هزار نفر، یعنی حدود یک در صد جمعیت رسیده است. مؤمنین جدید از ماه مه ۲۰۰۲ تا آوریل ۲۰۰۳ به ۸۵۲ نفر رسید که عمده جوان هستند. در آوریل ۲۰۰۳، ۲۴ حلقه مطالعه با شرکت ۲۳۱ نفر، ۴۴ کلاس اطفال با ۷۳۲ شرکت کننده، ۳۰ کلاس نوجوانان با ۴۲۴ نوجوان، و ۳۸ جلسه دعا و مناجات با شرکت ۷۱۵ نفر دایر بود. الگوی توسعه و تحکیم از آن زمان تا کنون مداوم و پایدار بوده است. پیشرفت در جریان مؤسسه، از ژوئن تا دسامبر ۲۰۰۳ به شرح زیر است:

کتاب اول	کتاب دوم	کتاب سوم	کتاب چهارم	کتاب ششم	کتاب هفتم
۱۳۶۰	۷۴۵	۴۵۱	۳۱۴	۸۰	۴۸
۱۸۷۲	۱۰۹۷	۷۶۵	۶۴۸	۳۴۸	۲۴۶

تا دسامبر ۱۹۹۱ مؤمن جدید افزوده شد. ۸۰ راهنمای فعال ۴۱ حلقه مطالعه را با ۳۹۸ شرکت کننده، ۴۲ کلاس اطفال را با ۷۴۲ شرکت کننده، ۶۰ کلاس نوجوانان را با ۱۱۰۱ شرکت کننده و ۳۰۰ جلسه دعا و مناجات را با بیش از هزار شرکت کننده اداره کردند. از جمله تدابیر مؤثر مورد استفاده دوره‌های متمرکز برای جوانان جهت تعلیم راهنمایان و مربیان کلاس‌های اطفال بود که در نتیجه آن هشتاد در صد شرکت کنندگان قیام به خدمت کردند.

یادگیری درباره تبلیغ مؤثر: مجموعه پرت در استرالیا

بالاخره، رویکرد چهارم به رشد فشرده مستلزم مساعی منظم برای ارتقاء کارآیی تبلیغ در مجموعه‌ها در بخش غربی استرالیا و در جوامع شهری است که در آنجا تبلیغ به طور سنتی پرزحمت‌تر و

¹ Cambodian Organization for Research, Development and Education (CORDE)

رشد قدری کندتر بوده است. از آنجا که هم‌اکنون در این مجموعه‌ها جوامع کاملاً پیشرفته‌ای وجود دارد، با فعالیت‌های فشرده و گسترده مؤسسه تعداد معتابیهی از افراد می‌توانند مراحل متوالی دوره‌های مؤسسه را بگذرانند و پیش بروند و مسئولیت امر دشوار رشد را که مستلزم سعی وافر است به عهده بگیرند. وقتی که جریان مؤسسه استقرار یافته باشد و اقدامات اساسی تزیید یابد، برای متمرکز ساختن قوا بر یادگیری درباره نحوه حصول رشد، و بعد پیشرفت قدم به قدم برای جذب تعداد هر چه بیشتری از مؤمنین در سال، از ۱۰ به ۲۰، به ۵۰، به ۱۰۰ و بعد بیش از آن، باید به اقدامات سنجیده و حساب شده مبادرت نمود. اولین معضل در چنین مجموعه‌هایی پرورش تعداد فزاینده‌ای از مبلغین کارآمد امر مبارک، بخصوص از طریق تأکید بر مفاهیم، نگرش‌ها، و مهارت‌هایی است که در کتابهای ۲ و ۶ مؤسسه روحی عرضه می‌شود. دوره‌های بازآموزی و فرصت‌هایی برای تجارب عملی برای آزمودن مهارت‌های جدید برخی از روش‌های مورد استفاده برای مقابله با این معضل است.

یک اقدام متمرکز برای یادگیری درباره تبلیغ مؤثرتر به وسیله جامعه پرت در استرالیا به منصفه ظهور رسید. بعد از بررسی و تأمل و مشاوره، یاران ملاحظه کردند که اگر هدف آنها صد مصدق جدید باشد، باید تقریباً سه هزار نفر را برای شرکت در اقدامات اساسی دعوت کنند. این مستلزم وجود حدود سیصد نفر از احباء با استعداد و کفایتی برای تبلیغ حاصل از تعلیم آنها در مؤسسه است، که فهرستی از حدود ده مبتدی را تهیه کنند که می‌توانند برایشان دعا کنند، دعوتشان کنند، پیگیری نمایند، تبلیغشان کنند و بعد آنها را تحت پرورش قرار دهند. در جلسه اولیه برای اعلام نقشه، قریب ۸۰ نفر داوطلب شرکت شدند؛ بعد این تعداد به سرعت به ۱۳۰ نفر رسید. در هفته‌های اول این فعالیت گسترده، ۳۶۰ نفر به فهرست دعای ۴۵ تن از احباء افزوده شد، و حدود ۱۲۵ نفر از متحرّیان شروع به شرکت در اقدامات نمودند. احبای پرت اظهار نظر کرده‌اند:

ما اکنون در مرحله‌ای هستیم که تعداد کثیری از غیربہائیان را مشاهده می‌کنیم که در اقدامات ما مشارکت می‌کنند. ملاحظه جامعه‌ای مانند پرت، که قبل از نقشه ۱۲ ماهه عمده نگاهی به درون داشت، و اکنون شاهد تعداد نسبتاً زیادی از غیربہائیان است که با اقدامات اساسی سه‌گانه، تربیت امری در مدارس دولتی، و سایر فعالیت‌های اجتماعی داخل جامعه بهائی، به امر مبارک اقبال می‌کنند، حیرت‌آور است. ما بدون اغراق شاهد ۱۵ تا ۲۰ برابر شدن تعداد غیربہائیان در سیستم ... بعضی از جوامع در اثر مشارکت در اقدامات اساسی سه‌گانه بوده‌ایم.

معضل فعلی که روبروی ما قرار دارد این است که بهائیان تلاش می‌کنند بدانند با ... دوستانشان که در تعدادی از جلسات دعا شرکت کرده یا کتاب اول را تمام کرده‌اند چه کنند - "قدم بعدی" در حرکت به سوی حضرت بهاء‌الله چیست. بسیاری از آنها بعد از این اقدامات بهائی نمی‌شوند، اما می‌توانند به طور بالقوه با پرورش بیشتر و تبلیغ به امر مبارک اقبال کنند. باز کردن این درها، یادگیری فعلی ما است.

این رویکرد با تأسیس گروه‌های تبلیغی تقویت می‌شود. افرادی که کتاب هفتم را تمام کرده‌اند تشویق می‌شوند که گروه‌های ۴ تا ۶ نفره را از نفوسی تشکیل دهند که می‌توانند به طور منظم برای تشویق و بررسی و تأمل دربارهٔ مساعی تبلیغی خود تشکیل جلسه بدهند. چنین گروه‌های کوچکی می‌توانند، بین خود، فهرستی از ۵۰ مبتدی یا بیشتر تنظیم نمایند. گروه‌ها به تشویق اقداماتی در شناسایی متحرّیان و دعوت غیر بهائیان، ازدیاد اقدامات اساسی که به ورای جامعهٔ بهائی سرایت داشته باشد، و اجرای فعالیت‌های عملی تبلیغی که به بهبود مهارت‌ها و افزایش مصدّقین منجر می‌شود، مبادرت نمایند.

تحت نظارت دارالتبلیغ بین‌المللی برای مؤسسهٔ مشاورین تهیه شده است.